

Het is niet goed dat de mens alleen is

Gemaakt voor vriendschap

Jaarthema: Leven uit de bron

Bijbelgedeelte: Genesis 2:18-23 en Matteüs 26:36-46

Groiegroepen CGK Groningen

Seizoen 2008/2009, nr. 7

Inleiding

In het kader van het jaarthema “leven uit de bron” besteden we deze maand aandacht aan het *sociale* leven. In deze vier weken willen we als gemeente nadenken over de vraag hoe het evangelie van invloed is op onze sociale relaties.

Doel van dit gesprekspapier is om aan bij te dragen aan strategisch doel 2: “de gemeente wordt gekenmerkt door sterke onderlinge verbondenheid en zorg voor elkaar” en strategisch doel 4: “uit bewogenheid met de stad geeft de gemeente gehoor aan haar missionaire roeping en getuigt in woord en daad van Jezus Christus.”

Gemeenteleden maken, ervaren en onderhouden vriendschappen – met elkaar en met de mensen om hen heen. Om over dit aspect van sociale relaties na te denken hebben we als onderwerp voor dit gesprekspapier gekozen voor een aantal gedeeltes uit Genesis en een gedeelte uit Matteüs, waarin we zien dat vriendschappen “nodig maar tegelijkertijd problematisch” zijn.

Ontmoeting met elkaar

- ☛ Vriendschap is... Vul aan.
- ☛ Hoe belangrijk zijn jouw vrienden voor jou?

Gebed

Achtergrond

In dit gesprekspapier beschouwen we vriendschap synoniem met ‘intieme relaties’. Dat betekent dat ook in relaties tussen geliefden, tussen ouders en kinderen en tussen God en mensen een aspect van ‘vriendschap’ zit.

Een handboek over intieme relaties omschrijft vriendschap als een persoonlijke relatie, die gekenmerkt wordt door een aantal aspecten: (1) Vrienden hebben uitgebreide, persoonlijke en vaak vertrouwelijke *kennis* van elkaar. (2) Vrienden *geven* om elkaar, ze staan niet onverschillig of negatief maar positief tegenover elkaar. (3) Vrienden zijn *afhankelijk* van elkaar, veel van wat de een doet is vaak en sterke van invloed op de ander. (4) Vrienden *delen* met elkaar – hun tijd, hun spullen, hun gevoelens, hun geloof. (5) Vrienden *vertrouwen* elkaar, ze verwachten dat de ander zijn woord houdt en het beste met je voor heeft. (6) Vrienden tonen *commitment* in hun relatie, ze investeren tijd, energie en middelen om de relatie voort te zetten.

Daarnaast kan onderscheid gemaakt worden tussen *contractuele* en *verbondsrelaties*. Een contractuele relatie heeft als doel het beperken van de verantwoordelijkheden van beide partijen. Een verbondsrelatie, daarentegen, is een allesomvattende relatie die de wederzijdse verantwoordelijkheden vergroot. Het gaat om een ondersteunende, liefdevolle relatie waarbij vertrouwen en het gezamenlijk welzijn (*shalom*) – niet wantrouwen en concurrerend zelfbelang – de basis is.

In dit gesprekspapier gaat het onder anderen over het boek Genesis, dat kan worden verdeeld in drie delen. In *Genesis 1-3* lezen we over de schepping, de eerste mens en de eerste zonde. In *Genesis 3-11* zien we hoe de mensheid in verval raakt. Hoewel de zonde zich verspreidt over heel het leven, en de mens aan Gods oordeel onderworpen is, openbaart God zich telkens weer als een ‘vriendelijk’ God die in *Genesis 11* en verder een *verbondsrelatie* met zijn volk aangaat.

In de Bijbel zien we verder dat ‘vrienden’ mensen zijn met wie je overlegt en oplossingen zoekt (Haman in Esther), die je bezoeken om hun medeleven te tonen en je te troosten (Job), die je uitnodigt om goed nieuws te delen (Luc. 15:6, Hand. 10:24), voor wie je je leven geeft (Joh. 15:13). In het Nieuwe Testament is ‘vrienden’ een term waarmee de leden van de gemeente worden aangeduid (Tit. 3:15, 3 Joh 1:15).

Bezinning vanuit de bijbel

Lezen Genesis 2:18-23

1. Het gelezen gedeelte is onderdeel van een *verhaal*. Voor het begrijpen van het tekstgedeelte is het daarom belangrijk te beseffen *waar* en *wanneer* de beschreven gebeurtenissen plaatsvinden.
  - (a) Waar vinden de gebeurtenissen in dit gedeelte plaats? Zie 2:8.
  - (b) Aan welke gebeurtenis gaan deze gebeurtenissen vooraf? Zie hoofdstuk 3.
2. “En de Here God zei...” (NGB ‘51) Deze term duidt aan dat God met zichzelf in overleg gaat. Het betekent dat er iets belangrijks gaat gebeuren.
  - (a) Welke belangrijke gebeurtenis luidde deze term eerder – in Genesis 1:26 – in?
  - (b) Wat staat er nu te gebeuren?
3. De Here God zei, “Het is niet goed dat de mens alleen is.”
  - (a) Vergelijk deze uitspraak van God met zijn eerdere uitspraken in 1:10, 1:12, 1:18, 1:21 en 1:24. Wat valt je op?
  - (b) Wat betekent dit verschil, gezien het antwoord op vraag 1?
4. God brengt de dieren bij de mens “om te zien welke naam de mens ze zou geven”. Maar God blijkt met deze actie ook een dieper liggend doel na te streven. Welk doel is dit? Zie vers 20.
5. Wat is het probleem met de dieren? Welk basisingrediënt voor vriendschap missen zij? Zie vers 20 en 23a. Let op het contrast tussen “alle” en “(g)een”.

Vragen over Genesis 3-11

6. De kerkvader Johannes Chrysostom merkt op dat vriendschap het beste en het slechte in de mens naar boven haalt. “Want netzo als samen slecht zijn God meer tart, zo behaagt samen goed zijn hem meer...” In de eerste elf hoofdstukken van het boek Genesis zien we hoe dit werkt.
  - (a) Welke negatieve vorm van samen handelen noemt Genesis 3:6-7?
  - (b) Welk positieve vorm van samen handelen noemt Genesis 4:26?
  - (c) Welk positieve vorm van samen handelen noemt Genesis 9:23?
  - (d) Welk negatieve vorm van samen handelen noemt Genesis 11:4?

Lezen Matteüs 26:36-46

7. Jezus ging “met zijn leerlingen” naar Getsemane.
  - (a) Even voor de goede orde, *wie* worden hier bedoeld? Zie Matt. 26:24-25 en 47.
  - (b) Wat *verwacht* Jezus voor vanavond van de vrienden die hij hier meeneemt? Zie Matt. 26:31.
8. Dan zondert Jezus zich met een drietal leerlingen af (vers 37 en 38).
  - (a) Waarnaar verlangt Jezus?
  - (b) Tot wie went Jezus zich om dat verlangen te vervullen?
  - (c) Hoe blijkt (in termen van de kenmerken van vriendschap uit de “achtergrond”) dat deze drie Jezus’ vrienden zijn?
9. Jezus vraagt zijn vrienden te “blijven” en te “waken”. Wat houdt dit volgens vers 41 in?
10. Als Jezus terugloopt naar zijn vrienden ziet hij dat ze liggen te slapen.
  - (a) Wat doen Jezus’ vrienden hier *als vrienden* (denk aan het gezegde *a friend in need is a friend indeed*)?
  - (b) Wat kunnen we volgens Jezus van menselijke vrienden (in de zin van, vrienden naar de aard van de mens) verwachten? Zie vers 41.
11. Jezus zag dat zijn leerlingen alweer liggen te slapen en “liet hen achter”. Dan, na een derde maal te hebben gebeden, voegt Jezus zich opnieuw bij “de leerlingen”.
  - (a) Welk verschil in het taalgebruik van Mattheüs zie je hier? Vergelijk vers 45 met vers 36.
  - (b) Jezus’ vrienden hebben hem nu tot drie keer toe in de steek gelaten. Wat doet Jezus nu *als vriend*? Zie vers 46.

Verdieping/toepassing

12. Adam mist een “helper”. Omdat de “helper” die God hem geeft een *vrouw* is, bestaat al gauw de neiging om deze “helper” als ondergeschikt “hulpje” te zien.
  - (a) Hoe blijkt uit de psalmen dat deze betekenis van “hulpje” niet de juiste betekenis van het woord kan zijn? Zie Ps. 40:18, 54:6, 70:6, 85:5 of 118:7.

- (b) Wat wordt blijkbaar wel bedoeld?
13. Teruggrijpend op de vragen 3 en 10...
- (a) Wat zegt Gods woord ons wanneer we eenzaam zijn en meer of intiemere vriendschappen wensen?
- (b) Wat zegt Gods woord ons wanneer we ‘het gehad hebben’ met vriendschappen en zeggen, ‘Ik begin er niet meer aan. Mensen verhuizen, mensen laten je in de steek, mensen doen je pijn.’?
14. “Het evangelie van Jezus Christus zend je niet alleen nader tot het hart van God dan je ooit gedacht had, of nader tot het hart van de gebroken wereld dan je dacht dat je ooit zou gaan, maar ook nader tot het hart van anderen – het geeft je een diepgang in relaties die verder reikt dan je ooit voor mogelijk had geacht.”
- (a) Hoe maakt het evangelie ons *liefdevol*, bereid om het goede voor de ander te zoeken?
- (b) Hoe maakt het evangelie ons *vrijgevig*, bereid om onze middelen te delen met de ander?
- (c) Hoe maakt het evangelie ons *open*, bereid om onszelf te ‘onthullen’ aan de ander?
- (d) Hoe maakt het evangelie ons *toegewijd*, bereid om tijd en energie te blijven investeren?
15. Hoe kun je het evangelie delen met niet-christenen? Een evangelist geeft het volgende advies. “Er zijn voortdurend mogelijkheden om in contact te komen met niet-christenen. Jezus geeft geen feestjes, maar als er een feestje is dan is hij erbij. Wat doen zij? Waar zijn zij? Daar moet jij zijn. Probeer je te identificeren met mensen. Probeer te begrijpen wat ze meemaken. Lees over onderwerpen die hen interesseren. Het is niet gemakkelijk. Vrienden maken compliceert je leven.”
- (a) Denk eens na, waarom leg jij niet vaker contact met niet-christenen?
- (b) Denk eens na, welke mogelijkheden zijn er voor jouw om meer in contact te komen met niet-christenen?
16. In zijn boek over de communicatie van het evangelie door relaties zegt Carl Kromminga dat de basishouding van de christen naar de ander een van openheid hoort te zijn, omdat vriendschap de deur tot betekenisvolle communicatie is. “De christen hoort alert te zijn om het initiatief te nemen. Hij hoort graag de eerste, uitnodigende stap te zetten, in de overtuiging dat hij niet werkelijk lief kan hebben degene die hij niet kent.”
- (a) Denk eens na, waarom neem jij niet vaker het initiatief om contact te nemen – op feestjes, in de trein, op bijeenkomsten, in de kerk?
- (b) Hoe kun je deze obstakels overwinnen?